

LABOUREREGYEL NAPLÓ

Matica Srpska

tp—A.

NOVISAD

XXIII. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1922. december 28.

349. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-19

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra-utca 1 (Leibach-palota)

Magyarok, szervezkedjétek!

Irta: Graber László dr.

A Vajdaság magyar népe tizenkét év előtt gyakorolta utóljára alkotmányos jogait a törvényhozásba küldendő képviselői megválasztásakor. Tizenkét év alatt sok minden megváltozott. Államalkotó többségül egy új hazában nemzeti kisebbség lettünk. Megváltozott politikai helyzetünknek konzekvenciáit a politikai élet minden vonatkozásában le kell vonnunk. Nem folytathatjuk ott, ahol abbahagytuk. Egész politikai életünket új alapokra kell fektetnünk. Új alapokra, amelyek alkalmazkodnak a megváltozott viszonyokhoz s amelyek biztosítják nekünk azt a lehetőséget, hogy alkotmányos állampolgári jogaink minél teljesebben és minél gyorsabban érvényesüljenek a valóságban is.

A konzekvenciák levonását politikai szervezkedésünknek új alapokon, új módszerek szerint való kiépítésével kell megkezdnünk. Hogy alakultak a Vajdaságban valamikor a politikai pártszervezetek s mihez mérültek ezeknek a szervezeteknek a működése? Az országgyűlési pártok helyi szervezetei, választási alkalmi szervezetek voltak majdnem kivétel nélkül. Választások előtt, ha a kormánypárt alakult a főispán, ha ellenzék szervezkedett a leendő képviselőjelölti kezdeményezte a szervezkedést. A szervezkedés a pártelnökség és a végrehajtóbizottság megalakításában merült ki. Tagjai ezeknek a pártszervezeteknek nem voltak csak vezetők. A vezetőknek volt kötelességük nem hivatkozni a párt elveinek munkásokat szervezni a párt munkájához, hanem szavazókat a párt jelöltsé számára. Ebben merült ki a szervezetek egész munkája és a szavazat leadásában merült ki a pártvezetőségbe nem választott "polgártársainak" egész politikai ténykedése. Ha a választás lejárt, a pártvezetést megszünt működni és legfeljebb egy egy képviselő beszámoló beszédének elmondásakor vagy egy egy megrendelt bizalmi távirat elküldésekor adott magáról életjelet. Ezek a szervezetek a szó igaz értelmében kortesszervezetek voltak. Komoly, értékes és felelősségteljes munkát nem tettek ki soha.

Az ilyen jellegű politikai szervezkedés tényezését ma nem engedheti meg magának az ország magyar népe.

Az S. H. S. királyság magyarsága, az összes utódállamok magyarsága közül elsőnek érte meg, hogy mindaddig, amíg jogi és politikai egyenjóságba valóra nem válik, amíg az elvnek használatát a magán és gazdasági életben, az iskolában, a közigazgatásban és bírósághoz nem viszta, kulturális és gazdasági fejlődés előtt a mesterségesen utóba emelt akadályokat el nem távolította, önmagában nem szakadozhatik pártokra, hanem ezeknek a céloknak a kivívására egységes párt politikai harcban kell fejlődnie.

Eznek a felismerésnek köszönhetően a Magyar Párt helyi szervezetei

mely az ország dolgozó magyar népe egységes politikai szervezeteként alakult meg.

Ez a párt mint országos párt és mint kisebbségi párt, (mely a magyar tömegeknek a szavazati jogból való független kizárása folytán, még az alkotmány sáncain kívül áll) nem tekintheti hivatását teljesítettnek az által, ha négyévenként egy egy alkotmányos roham-szerű nekilendüléssel megszerzi öt vagy nyolc mandátumot a maga számára.

A Magyar Pártnak céljai kiküszöbölésért folytatandó szívós politikai harcok kell folytatnia. Ez a párt az ország magyar népének védelmezője és oltalmazója kell, hogy legyen, folytonosan, megszakítás nélkül és minden pillanatban.

Hivatása megállapítani és feltárni a magyar nép minden baját, hangot adni minden panasznak, felszólalni minden jogtalanság ellen a létező jog és emberi igazság érveit szembevetve az elhatalasult és erőszak tulajdosáival és a bírói hatalmat igénybe venni ott, ahol arra alkalom nyílik.

Ez a munkát, melynek csak lassan lassan lesznek kézbe fogható eredményei, a Magyar Párt sikerrel csak akkor végezheti el, ha mögötte nem megtömlített, meg nem szervezett tömeg, hanem jól megszervezett dízozatra kész harcos tábor áll.

A Magyar Párt szervezete mai formájában még a politikai szervezkedés régi örökös formáit mutatja. Az országos nagygyűlés megválasztotta a központi pártvezetőséget. Ez a pártvezetőség — ezt tények bizonyítják — minden erejét megfeszítve dolgozik. Mellette, egy pár városban és községben az országos szervezkedés előtt alakult egy néhány helyi pártvezetőség van meg és várja a választásokat.

A országos párt megválasztott vezetősége érzi, hogy az ország magyar népe vele van, de ez a nép ma még szervezetlen és szervezatlensége folytán erőtlén.

A Magyar Párt mögött állnak a leendő magyar szavazók tízezrei, de nem áll mögötte a párttagok munkára és dízozatra kész megszervezett táborra.

Már pedig csak a szervezett párttagok ereje, dízozatkészsége és munkája adhat támaszt, súlyt, tekintélyt és akcióképességet a megválasztott vezetőség fellépésének és cselekedeteinek.

Ezért kéri és követeli a Magyar Párt élnöki tanácsa és vezérbizottsága a párt megszervezését mindenütt, ahol magyarok laknak. Ehhez az alakuláshoz nem kell népgyűlés, falragzás, zászló, bankett, bandérium, muzsikaszó, hírlapi reklám, de nem kell hozzá hatósági engedély és bejelentés sem.

A Magyar Párt ügyrendje szerint huszonöt párttag is megalakíthatja már a helyi szervezetet.

Állk a Magyar Párt helyi szervezeteit

vezeteli meg akariók alakítani. megtehetik ezt bármely zári helyen megtartandó értekezleten.

A pártprogramot minden újságolvasó magyar ismeri. Mindenki tudja tehát, hogy milyen célok elérésére szövetkezik. Ezeknek az értekezletnek tárgya éppen ez: "Egységyedül" a helyi szervezet megalakítása és vezetőségének megválasztása.

Az ügyrend szerint a helyi szervezet vezetőségét alkotja a tisztikar és az intézőbizottság. A tisztikar tagjai: elnök, egy vagy több alelnök, titkár (a szükség szerint egy főtitkár és egy vagy több titkár) pénztáros és ellenőr. Az intézőbizottság tagjainak száma 10—100. Ennek az értekezletnek jegyzőkönyveit be kell küldeni az országos pártnak.

Ha ez a keret megvan, megvan az a szerv is, amellyel az országos párt érintkezhetik, amely az országos párt informálja, akcióiban támogatja, intézkedéseit végrehajtja.

Ha meglesznek ezek a szervezetek, nem fog elfordulni például az az eset, hogy heteken át lehetetlen volt beszerezni a mindössze öt választókerületből a választók nemzetiesség szerinti eioszlásának statisztikáját és hogy hajszálon mullott, hogy ebbe a lehetetlenségbe bele nem bukott a párt választójogi akciója.

A kormány alkudozásai a pártokkal

Teljes erővel folyik a radikálisok választási agitációja
A muzulmánok a választón

Az új kormány kinevezése óta már több mint tíz nap eltelt, azonban az még ma is tiszta, homogen radkális kormány. Az eddigi kis kormánypártokkal folytatott tárgyalások még mindig nem vezettek eredményre.

A muzulmánok kedden Szarajevóban tartottak értekezletet a kormányba való belépés kérdésében és hosszu és izgalmas vita után megállapodtak azokban a feltételekben, amelyeknek teljesítése esetén hajlandók volnának Pasics választási kormányban résztvenni. A radikális lapok szerint Pasics el fogja fogadni a muzulmánok feltételeit, bár különösen a pénzügyi követelések teljesítésénél nagy akadály a kormány pénzzavara.

Mint Beogradból jelentik, a muzulmán szervezet megbíráshából Kurbegovics Fahib képviselő szerdán Beogradba érkezett és azonnal tárgyalásokba bocsátkozott Pasics miniszterrel. Beavatott körökben még kérdésesnek tartják, hogy megegyezés jön-e létre.

A muzulmánok tárgyalásával kapcsolatban újból fölmerült a szlovén kmet-párt belépésének kérdése is. A Novi List szerint a kormányban még mindig fentartják Puce j számú a földművelésügyi tárcát. Tekintettel arra, hogy mint annak idején a Bucsmegyeli

Ezeknek a szervezeteknek szótlan gyűlési kell a párttagokat, mert az ügyrend szerint a pártba való belépés a helyi szervezetbe való jelentkezés után történik.

Minden város és minden falu magyar pártja igazában akkor lesz megszervezve, ha annyi lesz, mint a hány nagykoru magyar férfi van abban a helységben lakik.

E nélkül a szervezkedés nélkül nincsen erő, erő nélkül pedig nincsen siker.

Az ország magyar népe joggal várhat, munkát és önfeláldozást a Magyar Párt vezetőitől, akiknek kezébe tette le a politikai vezetést. De a Magyar Párt vezetősége viszont joggal várhatja az erőt adó támogatást és a szervezkedésben megnyilatkozó szolidaritást a magyar néptől.

A jugoszlávai magyarság politikai harcainak sikere, békés, biztos és nyugodt jövője függ attól, hogy megváltozott helyzetének következményeit politikai szervezkedésének kifermálásában is levonja.

Januárban kell megejteni a választói névjegyzékek kiigazítását. Február huszonegyedikéig a bíróságnál be kell nyújtani a jelöléseket. Március tizenhétedikén elfűk meg a nemzetgyűlési választásokat. Az idő sürget. Magyarok szervezkedjétek!

Napló megírta, a kmet-párt végleges állásfoglalását a muzulmánok magatartásától tette függővé, nincs kizárva, hogy a muzulmánokkal való megegyezés esetén néhány napon belül a szlovén kmet-párttal is újra megkezdődnek a tárgyalások a kormányba való belépés ügyében.

A radikálisok választási előkészületei

Az összes pártok közül a kormánypárt készül a leglázasabban és a legnagyobb apparátussal a választásokra. Beograd városában a helyi szervezetek élénk agitációt fejtenek ki és rövid néhány nap alatt több mint 500 Pasics fényképpel ellátott tagsági igazolványt állítottak ki. Az új tagok nagy része a tisztviselők köréből rekrutáltaott. Ezenkívül nagyarányu gyűlést indítottak a választási pártkassza javára, amely már eddig is nagy eredményeket mutat.

Választási paktum a délserbiai muzulmánokkal

Beogradból jelentik: Az első választási paktum Délserbiában jött létre a radikálisok és a muzulmánok szervezete, a dzsenijer között. A választási felhívást már a napokban kibocsátják török nyelven és azt a muzulmánok és a radikálisok is, élükön Pasicsnál alá fogják írni.

A novisadi telepések megváltják a földjeiket

— Novisadi tudósítónktól —

Novisad városa 1892-ben 136 hold városi földet adott ki bérbé négyszáz embernek, nagyrészt magyaroknak, akik így megalapították a későbbi Darányi-telepet. A bérlet ez év végén lejárt, miért is 1922 január 1-én a város a bérleteket fölmondotta. A fölmondás alkalmával közölte a város, hogy a bérben birt földeket hajlandó a telepéseknek örök áron átengedni, a földel-mai forgalmi értékénél jóval olcsóbban, mintegy negyven százalékos áron. A vételárát a vásárlók két részletben fizethetik és pedig felét 1923 január 1-én, másik felét pedig tíz év múlva. Ez egyben kedden megbeszélés volt a novisadi városzházán, amelyen a városi dr. Szeferovics Zsarkó polgármester képviselte. A telepések részéről mintegy háromszázan vettek részt az értekezleten és azt kérték, hogy a nagy pénzhányra való tekintettel három hónap haladékot adjanak nekik az első részlet kifizetésére és a földet olcsóbb áron bocsássák rendelkezésükre. A kérelemmel a novisadi városi tanács csütörtökön foglalkozik és a pénteki közléseket tanács elé terjeszti.

A megfajelt opciós jog veszedelmei

A beogradi sajtó a magyarság választójogáról

Megirtuk a napokban beogradi jelentés alapján, hogy a kormány elfogadta a magyar kormány indítványát az opciós jog kölcsönös meghosszabbításáról, miáltal a vajdasági magyarok elvesztik politikai jogukat.

Most a miniszterelnökhöz közlő Tribuna hozza szerdai számában ismét a hirt, hogy a kormány legközelebbi ülésén fog ezzel a kérdéssel foglalkozni. Ha a kormány elfogadja a magyar kormány indítványát, akkor a a jogosságát magyarok elvesztik, helyesebben szövege, nem nyerik el választójogukat.

A Tribuna hozzáfűzi ehhez, hogy a Vajdaságban a magyarság körében ez a hír nagyon rossz benyomást keltett és a napokban a Magyar Párt is állást fog foglalni az opciós jog meghosszabbításával szemben. Az eddigiektől eltérve, a Tribuna szerint csak a németeknek és szlovákoknak lesz meg választójoguk.

A csütörtöki közgyűlés napirendje

A városi földel eladásának kérdése a kiszélesített tanács előtt

A városi tanács szerdai ülésén alapította meg a csütörtöki közgyűlés napirendjét. Az előkészítő tanácsülés szerint a csütörtöki közgyűlés napirendje több mint harminc pontból fog állni.

A fontosabb ügyek közül, amelyek a csütörtöki közgyűlés elé kerülnek, szerepel elsősorban a város adó sághának, valamint minden pénzügyének a városi takarékpénztár való átvezetése. A város új pénzügye januárban kezdi meg működését és ettől az időponttól kezdve a városi adminisztráció menetsive lesz a pénzügyek kezelésétől.

Szerepel a kiszélesített tanács napirendjén a tanács javaslata a közvetévi felemelésre, valamint a kutyadáv bevezetésére is, amiből a jövő évre fokozott jövedelemre számít a város.

A legnagyobb vitát a közgyűlésen a tanácsnak az a javaslata fogja előidézni, amely szerint Subotica város földjeiből

újabb 500 holdat akar a tanács eladni, iskolák építésének céljára. A kiszélesített tanács egy része ezt a javaslatot ellenzéssel fogja fogadni, pedig a földeladás az egyetlen mód arra, hogy a város a mai türelmetlen iskolahiányon segítsen.

Ezenkívül még a csütörtöki közgyűlés elé terjeszti a tanács a városi tiszt-

viselőkhöz személyi pótdíjának felemelésére vonatkozó javaslatát, amelyen kívül más csak lényegtelen, kisebb ügyek szerepelnek a közgyűlés napirendjén.

A kiszélesített tanács ülésén Dobanovacs Pál főispán lemondása következtében és miután az új főispán még nem foglalta el hivatalát, Tabakovics Miklós polgármester fog elnökölni.

Megjelent a radikális-párt kiáltványa

Az új kormány programja

Beogradból jelentik: Szerdán késő este készült el a radikális-párt kiáltványa, amelyet a miniszterelnökség későn este bocsátott a sajtó rendelkezésére.

A kiáltvány röviden elmondja a válság történetét, a demokraták magatartásával okolva meg a kormány lennéndását. Ugyancsak az ő magatartásukon hiúsult meg az új kormányba való felvételük is.

A kormány programját is kifejező röviden a kiáltvány: Az államosság és a vidovdáni alkotmány alapján áll a kormány. A választásokat törvényesen óhajta vezetni, minden erőszak nélkül. Megfogja javi-

tani a közigazgatást. Az állam pénzügyeit új alapokra óhajta fektetni, nagy takarékoskás, új jövedelmi források bevezetése útján az arányos teherviselés alapján.

A tisztviselők és rokkantak helyzetén is segíteni fog a kormány, meg a vonatkozó törvények meghozatala előtt, amelyek éppen a demokraták miatt hiúsultak meg.

Az új parlament első feladata ezeknek a fontos törvényeknek, valamint a földmivessé helyzetén javító törvényeknek meghozatala lesz. A kiáltvány záró szavaiban a kormány és a radikális-párt támogatására hívja fel a népet.

Az angolok félnek a párisi konferenciától

Nem szűnt meg a franciák makaessége

Londoni jelentés szerint ottani politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a január 2-án kezdődő párisi konferencia elé, a mely meg fogja kísérlni, hogy a jóvátétel utvesztőjéből kivezető utat találjon.

Poincaré vasárnap több szakértővel és miniszterrel tárgyalt Párisban a német gyűlöletközölgök birtokbavételéről és ezeknek a tanácskozosoknak a híre nagyon kedvezőtlen hatást tett Londonban.

Az angol politikai tényezők egyelőre hallgatásba burkolóznak és meg akarják várni a párisi angol követ jelentését, de a párisi eszmésért bizalmatlansággal fordulnak. Attól tartanak, hogy Franciaország mégis saját útján fog járni s az angolok által tervbe-

hozás eljárás kísérlete hajóbrést fog szenvedni.

Bonar Law a napokban fogja kifejezni a közös eljárás szükségességét, mert attól tartanak, hogy a franciák magatartása meghusult a párisi konferenciát is, miután Mussolini csak előzetes megegyezés esetén hajlandó a januári párisi értekezleten résztvenni.

Londonban abból indulnak ki, hogy mind az erószakos intézkedések kerültek és ne moratóriumot adják nekik Németországnak, hanem felállításuk halasztásának rendszerét állapítsák meg pontosan.

Az amerikai sajtó rámutat arra, hogy a Ruhr-vidék megszállásának a terve Amerika teljes ellenzésével találkozna. Ez a határozott fellépés tetszik Angliában.

A Magyar Párt megkezdte a magyar nemzetiségű választópolgárok összeírását

Teljes erővel folyik a pártszervezkedés munkája

A Magyar Párt megkezdte a pártszervezkedésnek a legszélesebb rétegekre kiható komoly nagy munkáját. A párt suboticai szervezete karácsony másodnapján délután a Nép kör helyiségében szervezkedő gyűlést tartott, amelyen megjelentek a párt elnöki tanácsának suboticai tagjai is. Dr. Sántha György a Magyar Párt elnöke megnyitó beszédében rámutatott annak a szükségességére, hogy a választások kirírására való tekintettel a pártszervezkedést minden vonalon, teljes erőszálon le kell folytatni és be kell fejezni, mert a magyarság aktív részt kíván venni az országos képviselőválasztásokban. Ezután dr. Nagy Ödön ügyvezető elnök ismertette a választói törvényt, amely szerint január elseje után minden 21 éves és legalább hat hónap óta egy helyoen lakó állampolgár választó lesz. A választási eljárásnak ismertetésével végezte előadását, mely után felhívta a jelenlévőket, hogy a város egyes körzetei szerinti bizottságokat alakítsanak. Ezeknek a bizottságoknak az lesz a feladatuk, hogy összeírják a párt részére a választókat.

Megelőzőleg ifju Gálly György emelkedett szólásra és rámutatott arra a jellemző körülményre, hogy

vannak, akik most távol tartják magukat a Magyar Párttól, pedig a múltban a magyarság révén az egyéni érvényesülés minden előnyét élvezték. Követeli, hogy ezeket, ha majd közeledni akarnak a párthoz, utasítsák vissza.

A beszédet élénk helyesléssel fogadta a gyűlés. Ezután megállapították körök szerint az egyes bizottságokat. És pedig:

I. kör: Dr. Nagy Ödön, dr. Bekéffy György, dr. Fischer Jákó, dr. Guttmann Károly, Heumann Mór, Kovács Oskolás Lajos, Lachner János, Peics István, Braucher Péter, Mészáros Adám, Wieser Pál, Piloy Jenő, Nojcsák Géza, Mauer Antal.
II. kör: Szebenyi Lajos, Török Ernő, Voimics Hajdu Lajos, Mácsovcics Bence, Ivics Simon.
III. kör: egyelőre nem alakult meg.
IV. körben: Simonyi Géza, Kókay Antal, Markovics Márk, Strasser Béla, Jeszenszki Ernő.
V. kör: Dr. Singer Béla, Szádeczky István, Fiata János, Czizles Gyula, Hecht Mihály, Reisz Zoltán.
VI. kör: Rittay Sándor, Kovács XII. István, Kákonyi István, Márcweller Schád János, Csizséri Nagy Samu.
VII. kör: Takács Antal, ifj. Gálly György, Vetró János (szabó), dr. Rabstein Mátyás, Futó

Pál, dr. Ney László. VIII. kör: Dr. Ruby Gyula, Szilberleitner Ferenc, Vörösbányai Mátyás, Takács János.

Ezek a most kijelölt bizottságok a szükséghez képest kiegészítik létszámukat és azonnal megkezdik működésüket.

December 31-én délután három órákor a Magyar Párt újabb szervezkedő gyűlést tart a Nép kör helyiségében. A pártvezetőség felhívja a megjelenésre a megszervezett körök tagjain kívül főleg a külső területek lakosságának képviselőit (Ludás, Tavankút, Sebesics, Kelebia, Radonovác, Nagyvágy és Gyurgyin).

Az ülés végén dr. Sántha György elnök intézett lelkes, buzdító szavakat a megjelenetekhez.

Dülőre jutott

a sentai templom ügye

Kölcsönös megegyezéssel intézték el a nagy vitát

Petrovics Brankó dr. polgármester elnöke alatt szerdán tartotta meg együttes ülést a római kath. templom építése ügyében kiküldött huszas bizottság.

Az első felszóláló Gözön István prépost-plébános volt, aki kifejtette, hogy a katolikus hitközség óhaja, hogy a görög keleti hitközséggel megegyezés jöjjön létre. Az érseki hatóságnak is ez az óhaja. Megegyezés esetén beleegyeznek az érseki hatóság abba, hogy a megkezdett templomot a mostani helyéről eltávolítsák.

A kérdéshez a bizottság csaknem valamennyi tagja hozzászólt.

Vuics Jácó dr. a görög keleti hitközség által delegált bizottsági tagok nevében indítványozza, hogy az új római katolikus templomot a földterület arra a helyre építsék föl, a hol a régi 150 évig állott. Ez esetben a város sáfár költségén fölépít az új templomot.

Petrovics Brankó dr. polgármester hozzájárul Vuics Jácó indítványához.

Sóti Adám dr. hozzájárul Vuics Jácó indítványához, hogy az új templomot a régi helyen építsék föl. Megjegyzi, hogy az a terv, hogy a templomot a mostani kántorlak és takarékpénztár épület helyére építsék, nincs kellőképpen előkészítve, mert a jelenlegi tulajdonosokkal még senki sem tárgyalt a telek átengedése, illetve az esetleges kisajátítás ügyében.

Csettle János dr. indítványozza, hogy küldjenek ki egy négy tagú bizottságot, hogy tárgyaljon azokkal a telektulajdonosokkal, akiknek a telek a templomepítésnél igénybe kellene venni.

Az indítványt elfogadták azzal a módosítással, hogy hat tagú vegyes bizottságot küldenek ki, azzal a megbízással, hogy azonnal indítson tárgyalásokat és január 2-ig tegyen jelentést a nagybizottságnak.

A kisanant

a nagykövek tanácsához fordult a magyar fegyverkezés ügyében

Beogradból jelentik: A »Tribuna« értesítése szerint a kisanant államai a nagykövek tanácsánál interveáltak Magyarország hadikészülődési miatt.

Ezenkívül Prágában, Bukarestben és Beogradban előkészületeket tesznek arra, hogy a kisanant követői közvetlenül lépjenek fel Budapesten a magyar kormány ellen.

Ugyancsak a »Tribuna« közli, hogy a kisanant követelni fogja a fasiszta alakulatok és az Ebredd Magyarok Egyesületének azonnali feloszlását.

Önálló pártot alakítanak a Bánságban Protichivei

Beeskerekről indul ki a mozgalom

Protichs vajdasági, helyesebben szólva bánsági hiveinek kizárása a radikális pártból politikai körökben sok kommentárra ad alkalmat. Egyes vezérek szerint ezt a vajdasági radikális képviselők erőszakolták ki és a szerbiai radikálisok töltötték magukat az akcióitól, különösen azért, hogy a párt egységét megővők. Attól tartanak azonban, hogy ezek után egyes helyeken Protichs hivi maguk fogják önálló szervezetekbe tömörülni.

Mint hogy a beeskereki radikális lap, a *Banatski Glasnik* Protichs hiveinek a kezén maradt, ennek ellensúlyozására rövidesen újabb radikális napilap kiadását határozták el.

Protichs hivi Beeskereken dr. Gavrilla Emil, volt főispán, Mihajlović Jovan, volt főispán és Jeticis szerkesztő vezetésével önálló pártot alapítanak és külön listával vesznek részt a választásokon. A listavezető Gavrilla Emil lesz, akit Mihajlović, Jeticis és még négyen követnek. Az új párt komoly választási sikerre számít a hivatalos radikális listával szemben, amelyen Ninesics külügyminiszter lesz a listavezető. Azt hiszik, hogy öt mandátumot fognak szerezni a beeskereki kerületben.

Akanizsai méregkeverők

Mikor a menyecské van az uráé

A stárcanisai rendőrség szombaton reggel három asszonyt és három férfit szállított be a subotičai ügyészségre Kanizsáról és egy cigányasszonyt Sentáról.

Letartóztatásuk és beszállításuk az ügyészség fogházába egy bonyolult és érdekes bűnüggyel áll összefüggésben.

A letartóztatottak: Fehérváry Jánosné, a kedvese: Muih István, a barátai: Samaj Julcsa, Pávol Andrásné és Bilit Maris. Mindannyian Stárcanisaiak, Pörzsölt Anna sentai kuruzsló asszony és végül Mészáros Mátvás, Fehérváryék segítje.

Fehérváry János szövetségi boltos és korcsmáros Stárcanisán. A felesége előadása szerint a rokkant ember brutálisan, durván bánt vele és többször meg is verte. Ezért ő, valamint meghitt barátai módot kerestek, hogy mivel lehetne a durva, brutális ember természetét megváltoztatni és az asszonyt megóvni a férje durvaságaitól.

Amint mondják, egyáltalában nem volt szándékukban, hogy Fehérváryt megöljék, hanem csak változást akartak előidézni módorában.

Ezért elküldték Mészáros Mátvás boltossegédét Sentára Pörzsölt Anához, aki Sentán a munkas-telenen lakik és az egész környéken arról híres, hogy jó pénzért bájtaloikat és szépitőszereket ad könnyen hívó menyecskeknak és loányoknak.

Mészáros eljárt küldetésében és valami porfölt hozott magával, azaz az utasítással, hogy azt Fehérváry Jánosné, — tehát az asszony vegye be és akkor meg lesz védve férje durva bántalmaitól.

Az asszony bevette a port, de hatása nem volt, a férje, — az asszony előadása szerint, — újabb elverte.

Miután a Pörzsölt Anna varázspora nem használt, ismét elküldték Mészárosat a kuruzsló asszonyhoz, hogy adjon olyan folyadékokat, amikből Fehérváry látását veszítse el és elméje zavaronid meg.

Pörzsölt Anna most valami savat adott, amibe, — a saját vallomása szerint, — vörös paprikát kevert.

Pörzsölt Anna szerint ez a szer is teljesen értalmatlan az emberi egészségére és egy sentai vegyeske-

reskedésben vásárolta.

Ezt a szert beadták Fehérváry Jánosnak, aki attól nagyon beteg lett, de nem halt meg.

Az egész dologról nem tudott senki semmit, amíg a múlt hét végén egy estén a szövetségi korcsmárban Mészáros Mátvás segéd, aki a titkoszolgálatot végezte a sentai kuruzsló asszonyhoz, állítólag nagy bánatában, vagy talán az elfogyasztott bor hatása alatt bus dalban kiénekelte az egész mérgezési históriát, amiáltal az a rendőrség

Az új magyar külügyminiszter a Jugoszláviával kötendő gazdasági egyezményről

Daruváry Géza nyilatkozata Magyarországi külpolitikájáról

Budapestről jelentik: Daruváry Géza az új magyar külügyminiszter a Temps üdösítője előtt nyilatkozott Magyarországi külpolitikájáról és többek közt a következőket mondotta:

— Külügyminiszteri kinevezésem nem jelenti külpolitikánk változását. Mint a kormány egyik tagja, folytatom a gazdasági és belső rend megszilárdítására és települtsítésére irányuló megkezdett munkát. A belső politika megadja a külpolitika alapját.

— Előszörban is kerülni fogjuk a kalandokat és arra törekzünk, hogy minden állambal békés viszonyt létesítsünk, szomszédainkkal pedig a jóviszonyon kívül gazdasági egyezményeket létesítsünk. A Csehszlovákiával kötött gazdasági egyezményhez hasonlókat akarunk kötni Jugoszláviával is és az erre

tudomására jutott és az egész társaság letartóztatására vezetett.

A vizsgálóbíró kihallgatta mind a hét letartóztatottat és a vallomásokkal áttette az ügyészséghez indítványtétel végett.

Az ügyészség, — mielőtt a vizsgálói fogság elrendelése ügyében indítványt tenne, — vegyi uton megvizsgálta a Pörzsölt-féle szert, vajon ártalmas-e az emberi egészségre? Csak a vegyvizsgálat után fognak határozni a letartóztatottak további fogvatartása ügyében.

vonatkozó tárgyalásokat a közel jövőben megkezdjük.

— Nagy gonddal örködöm a Népszövetséghez való viszonyunk felől, főképpen a jóvátétel kérdése miatt, amelytől Magyarországi gazdasági és belpolitikai megszilárdulása függ. Ez a kérdés dönti el, hogy megsemmisül-e a munka, amelyet Magyarországi újjáépítés érdekében megkezdettünk vagy meggyógyulnake a háború, forradalmak és megszállás okozta sebek. Az a meggyőződésem, hogy a jóvátételi kérdést a körülmények tekintetbe vételével kedvezően fogják megoldani.

A Temps a magyar külügyminiszter nyilatkozatahoz azt a megjegyzést fűzi, hogy egész Magyarországon szívszorongva várják a jóvátételi kérdés megoldását.

Újabb veszély fenyegeti a magyarok választójogát

Subotičán nem akarják kiigazítani a választói névjegyzéket

Mit mond a főjegyző és mit mond a törvény? A törvény végrehajtói nem ismerik a törvényt

A választási névjegyzékek kiigazításáról szóló rendelet megérkezett Subotičára. A rendelet szerint mindazokat, akiket a választók összeírása alkalmával kihagytak a névjegyzékből, mulasztás elkövető tisztviselő szigorú megbüntetésének terhé mellett fel kell venni a választók névjegyzékébe.

Ennek ellenére a subotičai városi tanács állásfoglalása következtében Subotičán nem fogják a választók névjegyzékéből kiharadni magyar nemzetiségű állampolgárokat felvenni a választói listába.

A kormány, mint ismeretes, az új választásokat március 18-ra írta ki. A választói törvény a névjegyzékek kiigazításának két határidejét állapítja meg. A törvény úgy rendelkezik, hogy a választások kiadásától számított tizenöt napon belül mindenki kérheti a választói névjegyzékbe való felvételét. A választási törvény egy másik szakasza pedig azt a rendelkezést foglalja magában, hogy a választói névjegyzéket januárban rövidíteni és kiegészíteni kell.

A törvénynek ezt a látszólagos ellentmondását most úgy akarják értelmezni a subotičai városban, hogy tizenöt napon belül fel kell végezni az új választók névjegyzékét és így ez alkalommal nem kerülhet sor a névjegyzék rendezésére január kiegészítésére.

A választói névjegyzékek kiigazítására vonatkozólag Orsics László főjegyző, aki a subotičai választók névjegyzékének összeírására vonatkozó munkálatakat vezette, a Bács megyei Napló munkatársának a következőképpen nyilatkozott:

— Miután a választásokat elrendelő ukáz már megjelent és a választási törvény rendelkezése szerint ettől a naptól számított tizenöt nap alatt kell kérvényezni a névjegyzékbe való felvételt, emellett a választók kiegészítését január határidejéig be kell fejeznie. Erre

az időpontra a választók listáját végleg le kell zárunk és azon már semmiféle változtatás nem eszközölhető.

— Emellett a magyarok választójogát másképpen a választási törvényt, mint csak úgy, hogy a választásoknak decemberben történt elrendelése következtében, 1923 januárjában nem lehet végrehajtani a választók névjegyzékének minden év elején esedékes revízióját. Ez ugyanis jóval túlhaladna a január hatodikai határnapot és ilyenformán nem tehetnék eleget a választási törvény ama rendelkezésének, a mely szerint a választási ukáz megjelentésétől számított 15 napon belül lehet csak rekrutációkat előkardni, miután a rendezés januári revízió után meg a törvényekhez is utra fel kellene terjeszteni a névjegyzéket és közszemlére is ki kellene tenni és az idő rövidségére való tekintettel a névjegyzékben foglalt esetleges téves adatok már nem is volnaik korrigálhatók.

— Eppen ezért a választási törvény értelmében járunk el akkor, amikor a választók névjegyzékének revízióját csak a márciusi választók lezárulása után eszközöljük, adög azonban a törvényes 15 napon belül helyt adunk minden jogos felszólalásnak.

— Ez a hivatalos álláspont e pillanatban. E hivatalos álláspont szerint a magyarok nem lehet felvenni a választók névjegyzékébe. Ezek szerint tehát az itt élő magyarok a március 18-án megtartandó választásokon alkotmányos jogát nem gyakorolhatják.

Bátrak vagyunk rámutatni arra, hogy ez az álláspont a törvény nem ismeretén alanni.

A választási törvény a választói névjegyzék kiigazításának két határidejét állapítja meg. Az egyik: a

választások kilrása utáni tizenöt nap, amelyen belül a jelentkező jogosultak felvevőnek a névjegyzékbe. A másik: a januári kiigazítás, amely hivatalból történik.

A választási törvény 13. §-a azt mondja, hogy a névjegyzékeknek hivatalból történő kiigazítása elmarad, ha február 25-ike előtti időpontra van kitéve a választás. Ha tehát február 25-ike utáni időben tartják meg a választásokat, a választói névjegyzék hivatalból történő kiigazítása nem maradhat el.

A törvény félreérthetetlenül rendelkezik s ettől az értelmezéstől eltérő jóhiszemű álláspontot nem is tűr meg. A törvény rendelkezéséről köztudt nincs ellentmondás, ilyen ellentmondást a törvénynek engedelmeskedő végrehajtás nem is fedezhet fel.

Mivel azonban ilyen és ehhez hasonló álláspontok itt is, ott is kezdnek lábrakapni, arra lenne szükség, hogy a belügyminisztérium hivatalos törvénymagyarázattal világossássa fel kézzelgő kötelességeit felől. A törvény ezt nem tenné szélsőséges, mert félreérthetetlenül rendelkezik. De az észlelt jelenségek sürgetik a legmagasabb végrehajtó hatalom irányítását.

Bajok vannak

a képviselők napidija körül

Beogradból jelentik: A képviselőház feloszlátása után az adminisztratív bizottság ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az új választások megejtéséig az eddigi képviselőknek továbbra is jár napidija.

A minisztertanács foglalkozott a parlamenti bizottság határozatával és miután egyáltalán nem támadt arra nézve, hogy a már jogerősen feloszlátott parlament tagjainak jár-e továbbra is képviselői napidija. Ezért a minisztertanács megbízta Stojadinovics pénzügyminisztert javaslatteire. Politikai körökben különösen a volt képviselők nagy érdeklődéssel várják a pénzügyminiszter döntését.

Új pártot alakítanak a jugoszláviai Munkáspárt lesz a neve

Beogradból jelentik: Az államvédelmi törvény által elismert kommunistapárt a választások kiírásával új akvívásba kezdett. Mint hogy nyíltan nem tuzhették ki a kommunista lobogót, Jugoszláviai Munkáspárti néven lépnek a nyilvánosság elé. Az új pártnak már meg is jelent a választási kiáltványa, a Beogradski Dnevnikből átvedteti Raunk (Munkás) című lapban. A kiáltvány hangja, bár hiányoznak belőle a kommunista spekrányos frázisek, erélyességével és élességével erősen különbözik a többi pártokétól. Éles harcot hirdetnek a kapitalista osztály ellen, minden oportunitizmusküüll. A kiáltvány közismert kommunista vezetők írták alá.

Az új párt már választóit egy 7 tagu ideiglenes intézőbizottságot, melynek élén Kaclovićs Trisa volt kommunista képviselő áll. A munkáspárt január 7-re országos nagygyűlést hívott Beogradba.

A munkáspárt kiáltványa élénken foglalkoztatja a politikai köröket. Különösen azt várják, hogy érdeklődéssel, hogy a hatóságok nem fognak-e az államvédelmi törvény értelmében az új párt ellen eljárni.

CIRKUSZ

Száz esztendő

Szerény hozzászólás a sok jubileumhoz

Hogy mulik az idő! Már megint elröpült száz esztendő. Érdekes, hogy az utóbbi időben sokkal gyorsabban szafad az idő. Direkt feltűnő, hogy milyen sokszor derül ki mostanában, hogy ismét, meg ismét eljutott a feünk főitő száz darab valódi, hamisítatlan év. Ugy látszik, nincs is már közönséges, polgári évek, minden év direkt szűkő év. De ne évelődjünk nagyon az idővel, mert tudhatjuk jól, hogy az idő előbb utóbb, vagyis idővel megboszulja magát, az idő veszedelmes ellenfél, mert vastogai vannak. Időszzerű dolgunk tartjuk mégis, hogy szóva tegyük ezt a furcsa jelenséget. Még nem lehet pontosan megállapítani, hogy mi az oka a tulengő száz-esztendő jubileumi, visszaemlékezési járváynak. Mindenesetre ki kellene küldeni valami bizottságot annak a felkutatásáért, hogy miért vagyunk kénytelenek ugyszólván mindennap felkildítani mostanában, hogy: száz esztendje van ennek, vagy amannak! . . .

Egyáltalában, ha vesszük, lehet mondani, hogy valami igazság mégis csak van a dologban. Mert vagyunk csak: csakugyan mindennap el lehet mondani, ma telelt szüzesztendő. Hogy ezt a nagyapánk nem vették észre! Száz ével előtől meg pláne nem gondoltak erre. Hát bizony akkor jobb idők voltak, az emberek nem számolgatták meg az időt sem előre, sem hátrafelé, okosabb dologra használták fel a rendelkezésünkre álló időkontingenst, nem mérték meg azt rófiel, mint most mi, a kései unokák.

Tulajdonképpen alias tempus, amit mi ezzel a folytonos százesztendő évfordulókkal elkötvetünk igen tisztelt elődeink ellen az által, hogy erőnek erejével vissza akarunk emlékezni. Előkötorjuk a feledés homályából száz év előtt kitért emberek mindentelé privát és családi dolgait s azokat "visszaemlékezés" és "jubileum" címén szemtelenül felhanyagotjuk, a nagy nyilvánosság előtt elpletykáljuk. Arra vissza tudunk emlékezni, hogy Pasteur az első hatóságai himnildító orvos ekkor meg ekkor, meg kivel, meg hogyan, meg hány-szor, meg miért gyuladt olthatatlan szerelemre a nevelőnőjübbe, de arra se-hogysem akarunk visszaemlékezni, hogy tavaly, az dehogy tavaly, az idén hány jól kifejtett házasságtörést követünk el. A lapokban minden lelkiismeretudalás nélkül leközöljük száz év előtti védtelen költők, művészek, tudósok és politikusok szerelmes leveleit, kifizetetlen váltót, öszterjük az adósságaikat, statisztikát készitünk a randevuokról nyilvánartjuk, hogy hány-szor szegtek meg a becsületszavukat, megszámláljuk, hogy hány-szor nem volt pénzük ebedre, hogy milyen ritkán mosatták a fehérneműiket. Valóságos kéjjel gyujtjuk össze a sirjukban gyuanulandó pihenő nagy emberekre vonatkozó konpromittáló adatokat, hogy azokat ma-zas belépődjikkal összecsdődett előke-lő közönség előtt felolvasás és szabad előadás keretében minél szélesebb körben nyilvánosságra hozzuk.

Az előkkel persze nem igen merünk ilyen vakmerő módon froclizni, mert akkor párbai, rágalmaszi pör, pofon, vagy legalább is Nyilt-tér következnék a dologból. A székeny védtelen elődöknek azonban nagyon kis tér áll rendelkezésükre és legnagyobb részt már azt is felszántották és a tehének lelegették. A halott tábornok ellen a legnagyobb indiszkrételót is szemrebbenés nélkül kész vagy elhelyezni "jubileumi ünnepe-ség" címén, de egy elő képlárral már nincsen kurázid kikezdeni.

A hatóságoknak tenni kellene valamit "a száz év előttiek" védelmére. Hivata-fos gyámokat kellene kinevezniök a szegény, gyámoltalan "nagykoru"-ak részére. Hatóságai ügyrendokot, aki min-nyen egy-szerben, amikor méltatlaui

és illetéktelenül a nyilvánosság elé vi-szai valaki az ő privát és családi dol-gait, cáfolatot, helyreikazitást küldjön be a lapoknak, nyiltterezzen, rágalma-zási pört, inditson, kártalanitási kereset-t nyujtson be. Még kell védeni már egyszer szegény elődeink egyéni és hit-veszi becsületét, hitelképességét, üzleti jó hírnevét. Miért ne?

Ha szabad Pofálan Elek fogyasztási adóúsznek nyiltterezni abban a világot-rengető nagy ügyben, mely szerint nem igaz, hogy ő a mult teli három három nyaklevest kapott szünet közben, mert csak két pofonról van szó és csakis szünet után, akkor azt hisszük joga van mondjuk lord Hamiltonnak ügyvédje ut-án a következő helyreikazitás közlését kérdni a lapoktól:

Ügyfelem lord Hamilton volt ná-polyi nagykövet megbízásából kijele-ntem, hogy a suboticai Korzó-mo-ziban az elmúlt héten bemutatott film azon állításai, amely szerint Ön-nagsága viszonyt folytatott lord Nelson tengeragy ur ő excellenciájával, sőt már leánykorában is ledér-magánéletet folytatott volna, az első felvonástól az utolsó felvonásig szemem szedett hazugság, hogy ugy ne mondjam: személynvesztés. A szemfény, illetve mozgókép-kép-

vesztés szerzője, rendezője, színé-szei és a fokozatos büntetőeljárás fe-lelősség elvételét fogva a szóbanfor-gó mozi igazgatója, pénztárnoka és jegyszegődeli ellen a pört rágalmasz és becsületsértés miatt megindítot-tam.

Csak kétszer-háromszor kellene ilyen erőlyesen fellépniök a könnyelműen pletykázó utódok ellen az elődöknek és egész biztos, hogy elmegne a kedve sok annak a folytonos "visszaemlékezéstől".

Egyébként nagy szegénység bi-zonyitvány a mostani élő emberekre ez a szakadatlan jubilálás járvány, mert csak azt mutatja hogy száz évvel elő-től nagyon sok volt az okos és a nagy ember, valószínűleg jóval több, mint ma. De hogy mához száz év múlva fo-gnak-e bennünket jubilálni dedúpnokánk, az nagyon kétséges. Elővigyázatosság kedvéért azonban mindenesetre jó lesz, ha igen tisztelt kortársaink a vérende-letükben gondoskodnak arról, hogy száz év múlva ügyes és ravasz ügyvé-dek álljanak majd rendelkezésünkre. Mert ha dedúpnokánk is olyan szemtele-nék és izlestelenek, olyan indiszkrételnek lesznek velünk szemben, mint amilyenek mi vagyunk szépapáink iránt, akkor száz év múlva ugyancsak sok "Nyilt-tér" és helyreikazitás lesz majd a lapokban. (g. z.)

A csendörök agyonlőttek

a novisadi rablók büntársát
Vallották a novisadi rablók

Ismeretesek még azok a büntények, melyek a nyáron heteken át izga-lomban tartották Novisad város és környékének lakosságát. A katonaság, rendőrség és csendőrség együt-tes hajtóvadászat mintájára végre-hajtott üldözése után sikerült a büntényekkel gyuanisítottakat Lázai Mirkó és Mihajlovs Szvetiszlav szemelyében letartóztatni. A letar-tóztatottak azonban mindaddig taga-dták, hogy ők követtek el a büntényeket, csupán egy hipnotikus ki-hallgatása alkalmával tett Mihajlo-vs beismerő vallomást. Kedden azonban fordult állt be a büntény-be, mert a letartóztatásban levő gyuanisítottak kedden délután vallo-másra jelentkeztek a vizsgálóbíró-nál. Beismerték, hogy a terühire-lőtt két rablógyilkosságot és a többi

rablót Novisad határában ők követ-tek el. Megneveztek büntársukat is Krizties Gyórkó —Gospodincei par-asztagda szemelyében, aki egy-verrel, a rablókkal és áldémmel lát-ta el a löszeket és az élelmiszereket a lakásában elrejtette őket. A rab-lótt tárgyakat is ő értékesítette.

A novisadi ügyészség rendtele-r szerdán a szabályi csendörök ki-mentek Gospodincere, hogy Kri-ztios letartóztatassák. Kriztios me-nekülni próbált, mire hajszá indult meg közöttük. A falu határában a csendörök Kriztios közelébe értek és mivel ez többszöri felszólításukra sem állt meg, rálőttek. Kriztios egy lövésből talála azonban holtan esett össze. Holttestét beszállították a novisadi kórház hullaházába, ahol felboncolták.

A bunyevác-sokác párt vezetői Beogradban

Aláírta a helygyminiszter Pletikoszits dr. főispán-polgármesteri kinevezését — Pasics igyekszik megnyerni a bunyevácokat

Amint már jelentettük, a helygy-miniszter Dobanovacsái Pál főispán lemondását elogadja. A Beograd-ból hazaképzelt Manojlovs János dr. országgyűlési képviselő már megerősítette azt a hírt, amelyről már napokkal ezelőtt beszámoltunk, hogy Pletikoszits András dr. volt polgármesterr nevezik ki Subotica főispáni teendőivel megbízott pol-gármesterévé.

Szerdán már érkezett közlés a suboticai városházára arról, hogy a helygyminiszter Pletikoszits András dr. főispán-polgármesteri kinevezé-ség aláírta. A suboticai városi köz-igazgatás élén álló más vezető tisz-tviselők felváltása ügyében már Plet-ikoszits András dr.-nak lesz döntő a szava.

»Bácsmegyei Napló« munkatá-rsa kérdést intézett dr. Pletiko-szits András-hoz a főispáni és pol-gármesteri állás átvételére vonatko-zólag, amire nézve a következőket mondotta:

— Kaptam már értesítést arról, hogy a helygyminiszter kinevezése-met aláírta. A kinevezést elfogadom. A tiszviselők esetleges felváltásá-nak ügyéről és egyéb kérdésekről azonban most még korai lenne nyil-atkozni, annál is inkább, mert a ki-

nevezésem sincs még a birtokomban.

Értesülünk szerint azonban Plet-ikoszits András dr. hivatalbalebbe eseten nem várható nagyobb szem-élyváltozás a suboticai városi köz-igazgatásban. Pletikoszits András dr. mint polgármester hosszabb ideig együttműködött a városi köz-igazgatás más vezetőivel, akikkel teljes megértésben tudta össze-egyeztetni a pártpolitikát a város érdekeivel.

A bunyevác-sokác párt vezető köreinek véleménye szerint ezzel még nem nyert megoldást a köz-igazgatás válsága.

Pasics miniszterelnök ugyanis kedden távirati uton magához kéret-tel a suboticai bunyevác-sokác párt vezetőit, hogy a válság megoldásá-nak kérdésében véleményüket meg-hallgassa és őket a közigazgatás-ban való részvételre bírja. A suboticai bunyevác-sokác párt megbízásából dr. Voines-Tomies István ország-gyűlési képviselő és dr. Hrovics Imre ügyvéd mentek Beogradba és tárgyalalmu megbízással folytatják a felhatalmazott Pasics miniszterel-nökkel pártjuk nevében.

A bunyevác-sokác párt megbízot-tai a miniszterelnökkel folytatandó

tárgyalásokon bizonyos feltételek-hez fogják kötni a suboticai és álta-lában a vajdasági közizgatásban való részvételüket. A párt készen van arra, hogy a közizgatást át-vegye, ha feltételeit teljesítik, ellen-kező esetben azonban továbbra is távolmarad a helyi politikától. Ez esetben sem lehetetlen azonban, hogy a tárgyalások eredményeképp valamely választási kompromisszum fog létesülni a radikálisok és a bunyevác-sokác párt között.

Miután a suboticai megbízottak már csütörtökön tárgyalni fognak Pasics miniszterelnökkel, a kérdés tisztázása néhány napon belül várható.

Pasteur

— Halálának százéves évfordulóján —

Híres halottak: nagy jöttövek, tudós életek és botor költőszorsok felé — vissza — kegyeletes zarándok-lásban békülnék, emlékeznek és vi-gasztalódnak ma Európa nemzetei. Néhai nagyok posztumusz alakjai-hoz tart ma a háborúból rosszul ki-fordult, szegényű és hitetlenül zül-lőt világ bucsulárása, amely meg-adja az egyetlen, lelkiismeretet csi-tító örömet a megtérés, a haládatos-ság szeretetében. Petőfi Sándor tisz-ta és hatalmas emléken kívül ma számtalanul sok történelmi halott nevét idézi föl a kultuembereiség, sok nagy és klasszikus szellemét, akiknek ma tartjuk centennáriumát, ma rendezik emlékünnept a konti-nens országában. A sok közül — Petőfi mellett — az első köztöl is a legelső Pasteur, akinek évforduló-ünnepré most készült Franciaor-szággal együtt minden nemzet és egyáltalán mindenki, aki közösséget tart a tudós halottakkal ma kiláró kegyeletes kulturműszókkal. Mert Pasteurhöz az emberiséget valóban nagy hála kötelezik, olyanok, a melyeket Jeróni ezerosztendők se eiegségesek. Ha valakinek, neki nem rendezi Franciaország hiába a párisi országos emlékünnepept, őt igazán megilleti az emberiség sze-retelme, amely december 27-én, két-évszázados születési évfordulóján elviszi emlékéhez a nyomorgó, szen-vedő tömegek hálásan érző millióit. Pasteur — aki szegényen indult, proletárkaszából, proletármesterség-gel — nem a legverkéztetés új mo-dern módiat kereste, nem gázokat kutatótt, amellyel életet lehet ron-tani, de az élet számára és segíté-gére használta zsenialitását, amely kiűbön volt a legkülönbélt. Már mint fiatalember korszakalkotó tudomá-nyos felfedezéseket tett, szorgos munkával, lankadatlan energiával a bakteriológia megalakításával is irányt szabott az orvostudomány fejlődésének. Az ő érdeme, hogy az emberiség életét ma már kevésbbé veszedelmes mértékben kezdhetik ki a járványos betegségek, hogy a Halál ma már nem olyan kíméletle-ni zsarnoka kisemberek kis életé-nek, mint volt annak előtte — az ő századában. Pasteurnak kell hálát adni azoknak, akiket a széles vilá-gon mindenütt róla elnevezett inté-zetekben mentettek meg az életnek, akik a fertőző betegségekbeől talít-akat vissza nehéz és gyötrelmes szenvedés után kórházakból, szana-tóriumból emberfarsaik közé. Min-denen betegek, akik vannak ma a föld-ön, reménykedve neki köszönhetik legelsőbőben életüket, neki, az embe-riség legnagyobb orvosának, aki megtalálta a Halál ellen a legered-ményesebb eszközt, a legjobb gyógyszert és a legcélsezerőbb véde-keztet.

Pasteur az emberiség egyik leg-nagyobb iktetője. Emlékét minden-kő és érezshobornál marandandóbban megörzi hatalmas nagy műve, a korszakalkotó tudományos felfedezés,

HIREK

Még egyszer . . .

Karácsony délutánján kártya partit folyt az egyik suboticiai társaságkörben. E sorok írója csöndes szemlélője volt a játéknak. A karácsony úgy sem hozott semmit, legalábbis gazdagodjunk a szemlélődéssel. Harminc dináros vízi mellett folyt a csöndes magyar. Az asztal közepén dagad a pénz, az osztónak »huzsonyeg pirosa« van s »veretja« a lapokat. Aztán jönnek a vakolások, hívások és visszahívások s mire fél kellett terti a lapokat, kétezer dinár volt a kasszában. Hétezer dinárral lett gazdagabb az, akinek az osztó három királyt osztott ki.

Ez nem suboticiai jelenség. Novisadon még nagyobb partik folynak. Zomborban már nem is kell feltüntetni a tíz dináros alapon játszott preciansz, Beeskeren a chemin folyik, a bácskai falvakban a ferbi mellett az alsós s mind-egy olyan alapon, hogy igen gyakran ezer, sőt tízezer dinárokat tesz ki a különbség.

S látván az ezer dináros lepedők ide-oda röpökését s látván azt a gondatlanságot és közömbösséget, amit 5-6000 dináros nyereség vagy veszteség okoz eszközbe lottott: mennyi nemes cél marad betöltetlen, mennyi tiszta gondolat hevéltalan, mert nincs hozzá jányi pénz, amennyit egy vérbeli játékos egyetlen vörös ászra föltesz.

Kártyára adunk pénzt, de magyar kultúrára nincs. Több ízben megírtuk már, komokba fulad itt minden kulturális mozgalom, mely már ma is inkább csak a szándékokban és álmodokban él, mint a betűkben, képban vagy zenében, mert hiányzik fájdalom kivétel nélkülessel az áldozatkészség. Arra van pénz, hogy szétszórjuk a barokban, arra is jut, hogy a kártyaszaltonk mellett verjük el, de arra nem, hogy hozzájáruljunk olyan társaság megalapításához, mely a magyar kultúrát akarja megmenteni a trespédéstől, e száz halálnál bizonyosabb vigitől, magyar irodalomnak, magyar könyvnek kiadásával.

Tragikomikus példáját hallottuk az áldozatkészségtől való lírtuzatnak. Az egyik megyei gazdasági szervezet vezetősége elhatározta, hogy a tagjait *évi nyolc koronáról évi tizenhat koronára* fogja felemelni. Hogy tévedés ne legyen, hogy az olvasó higgyen szemének, nem *havi*, *évi* tizenhat koronára akarták felemelni. A gazdasági egyesület vidéki tagjai felzúdulnak az esetük ellen tervezett merénylet hallatára s elhatározták, hogy a közgyűlésre bemennek a megveszélyezhelyre és leszávazzák a javaslatot. Hogy egy ilyen bemenetel költségeit ötven évre ki lehetne fizetni a tagsági díjat, mit törődnek azzal az adót nem fizető magyar nemesség umokái!

Ha *irodalmi adóellenőri* állásokat nem lehet szervezni, akiknek az lenne a feladatuk, hogy — pínkapénzek módjára vámojják meg irodalmi célokra a nagyobb kártyanyereségeket, szervezzük meg a *lelkülszereteket*, aki magyarul beszél, magyarul keres, magyarul kóti az üzletit, magyarul nyugtatja a bevételit, magyarul kártyával játszik, érezen annyi kötelességet magában, érezen annyi közbűséget a nyelvvel, melynek emnyit köszönhet, hogy tárdáján vele, amikor az rá van szorulva a törődésére.

Kereskedők és földbirtokosok, ferbilzők és bakkozók, meindittek a körökben is a részvényjegyzést. S hogy lássátok, hogy nemcsak a könnyven szerzett pénzint lehet erre a célra fordítani s hogy lássátok, hogy a magyar kultúra ügye közügy, pártoktól, kotriáktól, elhelvekedésektől független magyar ügy az első két ezer dinárt két uisáigro jegyzi le.
Vukov Lukács, a *Hírnap* főszerkesztője és
Dotre János a *Bácsmegyei Napló* szerkesztője.

Ujév után szabad lesz a devizaforgalom

A kereskedők nyilvántartást kötelesek vezetni a devizaforgalomról

A minisztertanács jóváhagyása alapján csütörtökön meg fog jelenni a hivatalos lapban *Stojadinovic* pénzügyminiszter végleges rendelete a deviza- és valutaforgalom szabályozásáról. A rendelet, amely 1923. január 1-től lép életbe, lényegesen nagyobb szabadságot biztosít a kereskedőknek a valuta- és devizaforgalom tekintetében az eddigieknél. A kereskedők a külföldi vásárlások céljára szabadon vásárolhatnak idegen fizetési eszközöt az erre jogosított bankoktól és pénzintézetektől és csak utólag kötelesek annak hovatfordítását bejelenteni.

Az új rendelet *végleg megszűnteti a devizabizottságokat*, amelyek eddig a Narodna Banka és annak fiókjai mellett működtek.

A devizát eladó bankok kötelesek pontos jegyzéket vezetni arról, hogy melyik kereskedőnek mennyi devizát adtak el és a pénzhovatfordításának ellenőrzését végezték arról jelentést tesznek a pénzügyminiszterium beogradi főfelügyelőségénél. Az eladások alkalmával a bankok kötelesek meggyőződni arról, hogy a devizát vásárló kereskedőknek van-e iparigazolványuk és hogy adófizetési kötelességüknek eleget tettek-e. *A adóhátalékban levő, vagy törvényesen be nem jegyzett kereskedők import céljaira devizát nem vásárolhatnak.*

A pénzintézetek tartoznak azt is ellenőrizni, hogy a kereskedők által bejelentett vásárlási árak

megfelelnek-e az illető áru piaci árának.

A devizavásárlás után hat hónapon belül a kereskedők tartoznak a deviza felhasználásáról számla és szállítási okmányok alapján jelentést tenni a pénzügyminiszterium beogradi főfelügyelőségénél.

Az importörök a behozott idegen valuta vagy deviza egy harmad részét kötelesek a Narodna Bankának aznap tőzsdei középárfolyamon átengedni. Ha azonban ez a középárfolyam meghaladja a följajánlott valutának a dollár, svájci vagy francia frank paritását, a Narodna Banka a beváltásnál az olcsóbb paritást veheti alapul.

Az exportörök a behozott, az importörök a vásárolt devizák és valuták forgalmáról, azoknak hovatfordításáról *külön könyvet tartoznak vezetni*, amelyek a rendeletben előírt rovatokat tartalmaznak.

Az eddigi rendszer alapján csak személyre szóló igazolvány fölmutatása mellett vásárolhatnak valutát és devizát. Az igazolványt a pénzügyminiszterium beogradi főfelügyelősége állítja ki, elsősorban abból a célból, hogy a külföldön tanuló diákok számára a pénzküldést lehetővé tegye. Külföldre szóló láttamozott utlevelek alapján az utazás céljára havonta 3000 frank értékű valutát lehet vásárolni. Ennél magasabb összeget az utasok nem vihetnek ki.

Amire pénz jut a nehéz robot megszámlolt filléreiből, arra ne jusson pénz a szórakozás örömeiből, a játék szerencséjeiből, a nagy vagyon és hó kereset kincseiből!
— Az orócánk fánának a szegény prjáról, ha nem találunk követőkre.
— Jean Joudi.

— A kerületi főispánok kinevezése. Ofelsége előírta az ukaszt a kerületi főispánok új kinevezéséről, amely alkalommal *Szlepcsevics* Milán novisadi kerületi főispánt megerősítette állásában. *Szlepcsevics* főispán szerdán Beogradba utazott, hogy a helygymiszterrel az aktuális politikai kérdéseiről tárgyaljon. Mint értesülünk, a tárgyalások során a nemzetiségek választói joga is szóba fog kerülni. Az új kinevezés tulajdonképpen a régi radikális-párti főispánoknak állásukban való megerősítését jelenti. Feltűnést keltett, hogy *Bugarazki Lázár* bácsmegyei főispánt *nem neveztek ki újból*, a niből arra következtetnek, hogy a főispánt állásában rövidesen mással fogják felváltani.

— A külügyminiszter a kerületében. Karácsony előtt Nicsics külügyminiszter Oroszlamos községet is meglátogatja. A vasutnál *Vadzicsics* jegyző fűvőzölte a minisztert, akit hosszú kocsisor kísért be a felbőgözött faluba. Oroszlamosról, a hol a miniszter nagy érdeklődés közben tartott politikai beszámolót, Nicsics autón *Novakancz* sára ment.

— Nationalista nagygyűlés Sentán. A sentai nacionalista ifjak egyesüllete december 31-én nagygyűlést fog tartani, amelyen az aktuális politikai kérdésekkel foglalkoznak. Novisadról is nagyobb nacionalista küldöttség vesz részt a gyűlésen.

— A magyar jóvátétel kérdése. Londoni jelentés szerint a »Times« egy cikkében rámutat arra, hogy a magyar nép meg van győződve arról, hogy a békeszerződésben megállapított jóvátételi kötelezettségeket meg fogják változtatni. A sevesi szerződés eltörlésének és az angolai egyezménynek a lap szerint óriási hatása volt Magyarországon.

— A novisadi kereskedők gyűlése. Kedden a novisadi kereskedők és iparosok a Lloyd helyiségében *Mirosvavljevic* Koszta iparkamarai elnök vezetésével mellett szűkebbkörű értekezletet tartottak abból a célból, hogy politikai állásfoglalásuk tekintetében döntsének. Elhatározták, hogy a novisadi kereskedők és iparosok a választások alkalmával *külön jelöltet állítanak* és azt a pártot fogják szavazatukkal támogatni, amelyek az ő jelöltüket listájára felveszi. A gyűlés bizottságot küldött ki, hogy erről a kérdéstről egy radikális, mint a demokratapárttal tárgyalásokba bocsátkozzék. A Novisadi Kereskedő Ifjak Egyesülete ugyancsak kedden délután tartott gyűlésén elhatározta, hogy a választások alkalmával a radikális pártot fogják támogatni.

— Vizsgálat egy novisadi vállalat ellen. Novisadról jelentik: Vasárnap délelőtt a *Novosadsko Jugoslovensko Transportno Komandito Društvo* cégnél megjelent *Kapamagja* Koszta, a Narodna Banka novisadi fiókjának helyettes igazgatója, *Rogulics* Szlavko pénzügyigazgatósági titkár és egy detektív és lefogalták a cég üzleti könyveit. Az a gyany merült fel ugyanis, hogy a vállalat meg nem engedett uton jutott idegen devizákhoz, mivel már három hónap óta a cég egy kérvényt sem adott be devizavásárlásra, meg azelőtt minden nap kért ilyen engedélyt. A vállalat főnöke azzal védekezett, hogy a devizabizottság minden kérvényét visszautasította és ezért egy novisadi szállítócég hivatalnokja után nyugtatóta be újabb kérvényeit, ami mindig sikerrel is járt. A vállalat hivatalos hatalommal való visszaélés című feljelentést tett az ellene eljáró közegek ellen.

— Karácsonyi ünnepek Kikindán. A nagykikindai kereskedelmi és iparkaszinó meghatóbb ünnepek keretében tartotta meg karácsonyi ünnepélyét, amelyen 20 szegény tanuló ruházott fel. *Nesics* Brankó igazgatótanító az ünnepély folyamán gyönyörű beszéd kíséretében fejezte ki úgy a szülők, mint a tanítók hálját a körülbelül 16—18 ezer korona értékű ajándéktárgyakért. A tagok felbuzdulásukban ígéretet tettek, hogy a jövőben még nagyobb szabású tevékenységet fejtenek ki a szegény gyermekek érdekében.

A *»Firos bugyellaris«* melyet 26-26 d. u. megismételt a Müpartólok Közé szépen sikerült. A termet zsufofásig megtöltö hálás közönség sokat tapsolt az ő kedvence műkedvelőinek. A siker érdeme *Pietech* Ferencné elnököt illeti meg.

— Rabiómerénylet lakáskeresés közben. Sentáról jelentik, hogy folyó évi december hó 23-án, Karácsony előtti szombaton délután 4 órakor két szerbil beszélő flatalemben Sentán beállított *Bün* Gergelyné nevű Tópart-utcai lakoshoz, akinek lakást kerestek. Amikor kérdésközüddükre megtudták, hogy *Bün* Gergelyné férje a városban van és az öreg 60 év körülí asszony egyedül van, pénzt követeltek. *Bün* Gergelyné összes nála levő pénzét, 32 koronát átadott a lakáskeresőknek és mert ezek kevesleték, egyikük egy bunkosbottal fejbecsapta *Bün*-né, aki az úttestől elájult. A két ismeretlen kutatni kezdett a szobában, ezalatt *Bün*né magához tért, kifutott a házból és fellármázta a szomszédokat. A merénylők erre elutottak. Kiltüket nyomozza a rendőrség.

— Megalakult a szlovák-párt. Novisadról jelentik: A Bácskában élő szlovák nemzetiségű állampolgárok hétfőn *Kiszcsen* kongresszust tartottak, amelyen elhatározták a szlovák kisebbségi párt megalakítását. Elhatározták, hogy a választások során nem csatlakoznak egyik fennálló pártéhoz sem, hanem külön jelöltet fognak állítani szlovák kisebbségi programmal.

— A Magyar Párt gyűlése Sentán. Sentáról jelentik: A sentai Magyar Párt kedd délelőtre tervezett ülését vasárnap, december 31-én tartja meg.

— Pasicz Pribicevicsnek ajándékozta arcképet. Beogradból jelentik: *Pasicz* miniszterelnök *Pribicevics* Szvetozárnak ajándékozta *Dobrovics* Petár festőművész által festett portréját, melyet sajátkezű dedikációval látott el. Az érdekes ajándékozás politikai körökben sok kommentárra adott alkalmat.

— A topolai zsidó hitközség új elnöke. Tropolán vasárnap választotta meg az ottani zsidó hitközség az új előléjárókat. Elnökké dr. *Frank* Károly ügyvédet választották. A kisebbségben maradt párt panasszal élt a választás ellen.

— Tisztújítás a sentai Gazdakörben. Sentáról jelentik: A sentai Gazdakör nagy érdeklődés mellett megkezdte az újító közgyűlést. Elnökké *Henör* Pétert választották meg.

— A Subotici Kereskedelmi Egyesület Szilveszter-estélye. A Subotici Kereskedelmi Egyesület, (*Lloyd*) az idén is megtartja szokásos szilveszteri ünnepélyét, amelynek rendezését külön rendezőbizottság intézi.

— Szegény gyermekek karácsonya. A becakeréki *Józsv* asztársaság december 23-án a Geyer-féle vendéglőben szegény, több szegény gyermeket vendégelt meg.

— **Muraközi állapotok.** Markisevén, Muraközben néhány hét óta egy vend-magyar nyelvű hetilap jelenik meg. A lap közelménei nyomán felette érdekes képet lehet összehajlítani a muraközi viszonyokról. Így megtudjuk, hogy Prosznyakove Cankova-Gornja-Lendva közt nincs rendszeres posta, Battyán községben négy hónapja szünetelt a posta, már a felszerelését is elvették. Akinek valami értékküldeménye, vagy ajánlott levele van 30—35 km-t gyalogolhat, amíg a legközelebbi postára ér, onnan aztán visszaküldik, hogy csetről-csetre hozzon a bíró által látalmazott személynovósági bizonyítványt. Ilyen körülmények közt érhető, hogy az egyik község bíróját odaadja a községi pecsétet annak aki a postára megy — használja egészséggel, csihőn személynovósági igazolványt. Igaz, hogy a derek községi bíró ugy sem tud a pecséttel mit csinálni, járattan lévén az irás-olvasás művészetében. A jogrend is furcsán festhet a Mura-Közben. Mura-szombat-on a mézárásoknak az állatokat csak a vágóhidon volt szabad levágni. Puceli volt miniszter a bukása előtt napon lement a kerületébe Muraszombatra, s a mézárások kérelmére nyomban feloldotta ezt a tilalmat. A miniszter — a bukott miniszter is — így teszi túl magát a törvényes rendelkezésén Muraközben — is.

— **A suboticei Francia Club Pasteur emlékének.** Szerdán este ünnepelte a suboticei Francia Klub Pasteur emléket, a nagy tudós születésének századik évfordulója alkalmából. A klub helyiségét előkelő, nagy közönség töltötte meg. Jelen volt az orvosi kar csaknemi teljes számban, valamint a katonai egészségügyi szolgálat vezetői, a köz- és társadalmi élet számos előkelősége és nagyszámu hölgyközönség. Este fél hat órakor Jean *Bastelica* elnök nyitotta meg az ünnepélyt, üdvözölve a megjelent közönséget, majd *Perazics Boszidár* dr. törvényszéki orvos lépett az emelvényre és választékos francia nyelven egy óráig tartó előadásban ismertette Pasteur életét és működését. A nagy érdeklődést hallgatott és tapsal fogadott előadás után *Bastelica* elnök nagy lelkesedéssel fogadott indítványt terjesztett elő, mely szerint a suboticei Francia Klub táviratban fejezte ki a párisi Justint Pasteur-nak nagy tiszteletét Pasteur emléké iránt és tolmácsolja a Klub üdvözlését.

— **Halálós végű verekedés a tanyán.** Martonosról jelentik: Vászics Gavró és Raics Radován régi haragosok voltak. E hó 23-án, szombaton Vászics Gavró elment Raicsék tanyájára. Raics Radován és a fia voltak otthon. Vászics és a két Raics között heves szóváltás keletkezett, ami annyira elmérgesedett, hogy verekedésre került a sor és Raics Radován és a fia juhászbottal agyonverték Vászics Gavrót. Az esetet jelentették a sentai járásbírósnak, a honnan bizottság ment ki a helyszínére a tényállás megállapításáért. Raics Radován és a fiát letartóztatták és beszállították a suboticei ügyészség fogházába.

— **Gyilkosság a korcsmában.** Beeskerekéről jelentik: *Pecity* Milutin 19 éves kereskedősegédjé hétfőn délután a csemeti korcsmában meggyilkolta *Rehling* Milán 22 éves földművest. *Pecity* először figyelmeztette *Rehling*et, hogy ne lármanázzon, amiből szövartás, később verekedés keletkezett. Ennek hevében *Pecity* bicskát rántott és agyonszurta *Rehling*et. A gyilkos kereskedősegédet az opovai csendőriparőr parancsnoka azonnal letartóztatta.

— **Felozlatás előtt a legnagyobb állami menés.** Szarajevóból jelentik: A boszniai állami menést az a veszély fenyegeti, hogy a költségvetés szűkkeblősége miatt fel kell majd osztani. A költségvetés ugyan is összesen 200.000 dinárt irányzott elő 1923. évre, ami alig 3 havi élelmezésre elég. Az ország lényegességére nagy veszteség volna ennek a menésnek a felozlatása, amely különösen tisztavérű arab telivérjeivel első helyen áll Európában. Boszniai mezőgazdasági körökben akcióra készülnek a híres menés megmentésére.

— **Weiss Manfréd meghalt.** Budapestről jelentik: Hétfőn délután hat órakor hat hetes betegség után szívroham következtében meghalt *Weiss Manfréd* báró 64 éves korában. Hamburgi tanulmányai után 19 éves korában Budapesten konzervgyárat alapított, amelyet később hadiszállítási céljaira kibővített. Nem sokkal később létesítette a csepeli tölténygyárat, amely a háború alatt 30.000 munkelet foglalkoztatott. A gyárban jelenleg 9000 munkás dolgozik. Számos jótékony akció fűződik *Weiss Manfréd* nevéhez, aki fontos szerepet játszott a közéletben is. 1896-ban lett nemessé, 1916-ban a főrendiház tagja lett, 1918-ban pedig megkapta a báróságot is. Hat héttel ezelőtt súlyos agyvérzés lepte meg és azóta gondos ápolás alatt állt Andrássy-uti villájában. Megmenthető azonban már nem volt és hétfőn délután meghalt. Csütörtökön délelben temetik el, végrendeletét pedig csütörtök délután bontják fel.

— **Eljegyzés.** Szigeti Klárát eljegyezte *Erdényi Lajos* gépészmérnök a Stoc-gépipari és automobil szállítmányozási r.t. üzemigazgatója Temesvárról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Gróf E. de Franghopol Guilleco Alexandrac** (Milánó) és **Braun Denise** (Subotica) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Fehér Rózsikát** eljegyezte *Jenei Mihály* Stara Kanizsán. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Vig Cilka** Novisad és **Kovács József** Novisad jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Villanyvilágítás Szivácson.** Szt.-Szivácson is 1914 óta vajudik a villanyvilágítás ügye. Most Branovacki Szimo községi jegyző és *Bischoff Béla* birtokos agitációjára a kettős nagyközösség előlárósága és érdekelteji elhatározták, hogy a telep építését a tavasz beálltával haladéktalanul megkezdik. A gazdag község régi vágya teljesül e terv megvalósulásával.

— **Svájcban cenzitál a dinárt fogják jegyezni.** Beogradból jelentik: Zürichből érkezett jelentések szerint a jövőben a svájci és genfi közönségben a legszélyes koronát (szarajevói devizát) helyett a dinárt beogradit átutalás ártólámpát fogják jegyezni.

— **A Munkás Dalárda hangversenye.** December hó 26-án tartotta a *Lányi Ernő* zeneszerző vezetése alatt álló suboticei Munkás Dalárda jól sikerült hangversenyt a Bárány szálló nagytérében. Nagy tetszést aratott *Dimitrievics* Miklós, a teltőseges fiatal hegedűművész, *Hermann* tanárnak kitűnő tanítványa. A *Bleriot* koncert első részét és a *Kubelik* szerenádát adta elő. A dalárda szély és magyar dalokat adott elő tökéletes betanultsággal, pompás muzikalitással. *Fried László* *Potáfi* verseket szavalt, *Pataki Cora*, *Lányi Ernő* tehetséges fiatal tanítványa kivételés zenei képességgel s nagy sikerrel adta elő zongorán *Schubert: Pisztráng* című darabját. *Miroslav Mazon* szély dalokat énekelt énekelte kiciszolt hanggal. Az egyes számokat *Lányi Ernő* kísérette ismert nagyszerű tudásával. A hangverseny sikere a dirigens *Lányi Ernő* páratlan tudását és önfeláldozó türelmét dicséri.

— **Elfogtak egy szélhámosat.** A múlt évben Suboticán, néhány hónappal ezelőt pedig Novisadon több szélhámoságot követelt el *Vámos József* foglalkozás nélküli egyén, aki rokkant tisztnek és magyarországi nagybirtokosnak adta ki magát és azt állította, hogy politikai okokból volt kénytelen Magyarországból elmenekülni. Mint nagybirtokos, számos embertől nagyobb összegeket csalt ki. A novisadi rendőrség a feljelentések alapján elrendelt *Vámos* körözését. Legutóbb értesült a novisadi rendőrség, hogy a család Dubrovnikban tartózkodik, mire azonban letartóztatása iránt intézkedtek, onnan is, hasonló csalások után, elfüött. *Vámos* Dubrovnikból Szarajevóba tette át működésének színhelyét, ahol a Centrál szálló portását és másokat szintén megkárosította. A novisadi rendőrség megkeresésére kedden *Vámos* Szarajevóban letartóztatták és Novisadra kísérték.

— **Hódy Géza és Lenkei Jenő** festőművészek kiállítását. A suboticei Lloyd nagytermében tartják kiállításukat *Hódy Géza* és *Lenkei Jenő* festőművészek. A kitűnő képnek állandóan sok látogatójuk van. A kiállítás még csak pár napig tart. Nyitva van délelőtől és délután és belépődíj nélkül meglekinthető.

— **Petőfi ünnepély.** A Műrtóók Köre január 1-én *Petőfi*-ünnepélyt rendez a Városi színházban, melyen mintegy 60 szereplő vesz részt. Jegyek már kaphatók.

— **Fejzével fizeti az adósságát.** A Vrsac melletti *Vlajkovic* községben *Eugen Filipon* orosz menekültre *Zsurka Lázár* egy kikészített bört bízott, hogy adja el. *Zsurka* a bört 52 dinártért el is adta, de árval nem számolt be *Filipon*nak. *Mikor Filipon* a bört árát kérte, *Zsurka* egy szekercével reávagott a fejére és súlyos sebet ejtett rajta. A szekercével fizető orosz a *vlaikovic* csendőrség letartóztatta és a vrsaci járásbírószághoz kísérte.

— **Öngyilkosok.** Novisadról jelentik: Kedden este *Fekete Ilona* novisadi leány szublimáltal megmérgezte magát. Állapota válságos. Tettének okát nem tudjuk, mert még nem inverte vissza eszméletét és így nem lehetett kihallgatni. — **Tovariscevon** *Gilbertus Teréz* tizenhatéves leány hétfőn szerelmi bánatában felakasztotta magát. Azonnal meghalt.

— **35 utazó ügynök felvétetik, napikereset minimum 2000 korona.** Állami üzemetény, tömegéleki készítményeknek terjesztésére még 35 jó megjelenésű utazó rayonnyóknót vesz fel rendkívül magas jutalékos alapon. Az illető utakon, vagy helyeken át általuk átveendő áru értékek megfelelő anyagi biztosíték hívatatják meg, annyival is inkább, mert azok értéke a kezeltéhez folyik be. Működésükben a hatóságok jóindulatu és meleg támogatásában részélnék. Ajánlatokban a nyelvismeret, a rendelkezésre álló anyagi biztosíték és eddigi foglalkozás megjelölend. Minden befelőlő ajánlat megválaszolatlanul egy vássalbélyeg mellékelendő. Az ajánlatok a „*Kultura*” Könyv- és Lapkiadó Vállalat címre *Osijek* l. küldendők be, melyeket a nevezett cég szivességéből, azok rendeltetési helyére fog juttatni.

— **Utlevélet 30 dinártért 24 óra alatt** vízmozoznak. Szmatana, Pasiceva-utca 2. Telefon 131. Habara utazási iroda.

— **Roth Olexa** kozmetikai intézetében *Kr. Alexandra*-utca 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félelelelen, modern szépségápolás, arcchőhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltek végleges elávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puérek, gyöngyszappanok, arcfehéritő és szeplőkencsők stb. 2804

— **Dr. Mezey István** orvosi rendeléjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női nemű betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ut. 16. (Vass Adámmal szemben.) Telefon: 695.

— **Értesítés.** *Dr. Herman Károly* rendelése belbetegék részére *Rudics-u. 2. Telefon 734.* Rendelés d. e. 8—11. d. u. 2—5-ig. Medernül felszerelt röntgenlaboratórium. Átvilágítások, felvételek, terápiák.

— **Mindenkinél többet fizet** brilliánsért, aranyért és ezüstért *Blaha* és *Nyilas* Subotica, Pasiceva-utca, edénypiac.

— **Egy jó óra:** ez nagyon sok ember hő órája, mert azt mindenki tudja, hogy művelni kell, ha valaki a pontos idő felől nincs tisztában. *H. Suttner*, a világhírű óráscész, *Ljubljana* 976. éppenn annak köszönheti híret, hogy már szinte átment a köztudatba, hogy a *Suttner*-órák megbízható, pontos és tartós, jó szerkezetűek vannak ellátva. Aki *Suttner*-nél vesz órák, bizonyos lehet abban, hogy a lehető legjobb szerkezetű órája van. Megkínél minden javítást s az ezzel járó bosszúságot. A *Suttner*-órák nagy árjegyzéke gazdag választékot nyújt mindennemű ezüst-, arany- és egyéb használati cikkben.

— **Székrekedés.** Ose b. esi professor, a gyomor- és hébajok hírneves szakovoja a **FERENC JÓZSEF** keserűvizet mindig a legjobb eredménnyel rendelte.

TŐZSDE

— **Novisadi tőzsde,** december 27. Irányzat zólló. Főleg tengetit keresetek. Buza 340, új tengeti 210—15, csöves 165—167,50, szántó 252,50, liszt, 0-ás 587,50, 2-ás 562,50, 6-os 500, 6 és feles 471,50, bab 367,50, korpá 165 árpa 310.

— **Zürich,** december 27. Zárlat: Berlin 00,725 (0,81,25), Holland 210,50 (211,25), Newyork 527,625 (528,25), London 24,52 (24,55), Páris 38,65 (39,35), Milánó 16,50 (16,85), Budapest 0,22,75 (22,75), Zagreb 147,50 (-1,45), Bukarest 310 (3,57), Varsó 00,35 (00,38,75), Bécs 000,75 000,76 (000,75 000,76).

SPORT

— **Karácsonyi mérkőzések Novisadon.** A rendkívül enyhe időjárás lehetővé tette, hogy a novisadi sportegyesületek karácsony két napján mérkőzést tartsanak.

— **Hétfőn a N. T. K. játcsott a Jada Makkhival,** amely mérkőzés a N. T. K. állandó főnöve mellett ennek 4:0 arányú győzelemmel végződött. A mezőny legjobb emberei a N. T. K. csatársorából *Lerch* és *Belovai* voltak.

— **Az O. S. K. V.—N. A. K. mérkőzés** változatos játék után 0:0 arányban eldöntetlenül végződött. A N. A. K. halvesora és az O. S. K. V. csatársora elsőrendű játékok produkált.

— **Sand közzgyűlése.** A Sand január 7-én délelőt 9 órakor tartja meg a Nádor-kávéház külön helyiségében évi rendes közzgyűlést alapszabály szerinti tárgysorozattal.

— **VALÓDI „ERÉNYI” DIANA** —
— **SOSDORSZESZ.** —
Kis üveg ára . Din. 6—
Közép . . . Din. 16—
Nagy . . . Din. 23—
Mindenütt kapható!

NYILTTÉR.

Idézés.

Dr. Biernatek József, aki ellen neje pert indított az érseki főszentszéknél, azzal idéztetik meg a suboticei szt. Mihály plébániára, hogyha 3 hét alatt ott meg nem jelennek, sem irásban más, neki alkalmasabb helyen nem kérné kihallgatását, a per reá való tekintet nélkül fog letárgyalatni.

Subotica, 1922. dec. 27.

9358

Az Első Suboticei Szalámi Gyárat megvettem és azt a mai kornak megfelelő modern gépekkel felszereltem **téliszalámi gyártásra** és 1923 január elején üzembe helyezem.

Veszek minden mennyiségben **nehéz sortés-húst csigolyázva legmagasabb napi árban.** Szakmunkások és tanoncok felvételnek.

Szabados Rezső

az Első Suboticei Szalámigyár tulajdonosa
Devojacka ulica 3.

Értesitem az összes sütőiparosokat, hogy volt tanoncom, Nikola Radakovic, kétrédbeli lopás után tőlem megszökött. Kérem az összes szakértésüket, hogy nevezettet ne alkalmazzák.

Futó Mihály
sütőmester.

Tűzifa!

I-a búkk, gyertyán, tölgy, cser, körts hasábok gömbmentesen esetleg gömbbel waggontételekben azonnali szállításra ajánl

„Kaloria“

Tűzelő anyagkereskedés
Subotica Senčanski-put
Telefon 512.

9217

GOBELINE!

Hölgy jobb házból Gobelin munkákat elvállal készítésre. Elsőrendű Gobelin szövőműhelyben dolgozott. Esetleg állást is vállal helyben.

WEISS ILONKA

Novisad, Árpád-u. 22.

9315

Hangszeripar

Machnitz S. Subotica

Ivana Antunovića ul. Reichl palota mellett.

Az iskolai idényre

felhívom a t. szülők figyelmét elsőrendű külföldi gyártmányu

VONÓ és fuvó hangszerekre

Javítások szakaszerűen eszközöltetnek!

9743

Elsőrendű búkkhasáb házhoz szállítva

200— korona.

Vuković i Drug

Senčanski putból befordulni Lička ulicába 9. sz. Telefon 430.

9252

Br. 12922/Adm. 1922.

Savet grada Sente

OGLAS.

Nabavka kancelarijskog materijala. Na osnovu Adm. rešenja Savete gr. Sente br. 12922/922 od 9 decembra 1922. god držaće se u kancelarijama gr. Ekonomskog zvanja grada Sente na dan 29. decembra 1922. o fertaina licitacija za nabavku:

- 12 lit. Leon. antr. mastila.
- 5 lit. plavog mastila.
- 30 lit. flaša zelenog mastila.
- 100 flaša šapir mastila.
- 25 flaša šapir mastila za štambilje.
- 30 kom. jastuka za štambilje.
- 50 kutija pantlika za pisaču mašinu.
- 25 flaša gumiarabikuma.
- 50 kutija dobrih peraja.
- 10 kutija aluminijum peraja.
- 10 kutija špic pera.
- 15 kutija indigo papira.
- 10 platna za špirograv.
- 25 kom. potsetnika N. 1.
- 25 kom. potsetnika N. 2.
- 500 kom. rukov koverta beli.
- 500 kom. rukov koverta u boji.
- 1000 kom. beli koverta sa arifjom štampom N. 27. A. P.
- 5000 kom. koverta N. 43. A. C.
- 2000 kom. koverta N. 24. P. K.
- 10.000 kom. okruglih vigneta sa grbom i natpisom Savet gr. Sente.
- 2000 kom. vigneta sa grbom i natpisom Načelnik grada Sente.

25 kom. drvenih upijača Mostung.

- 25 kom. guma za pisaču mašinu.
- 150 kom. guma za brišanje „Ideal“.
- 50 kom. kohinor olovka crnih.
- 50 kom. kohinor olovka mastinjavih.
- 250 kom. olovka hartmutovih crnih.
- 100 kom. hartmutovih crvenih olovka.
- 50 kom. držalja prema izboru.
- 20 flaša farbe za meso.
- 10 flaša za štambilje od mesinga.
- 25 kom. duplih mastilonica.
- 25 kom. staklenih mastilonica.
- 50 kom. olovka zelenih.
- 28000 araka a belog papira.
- 20000 araka koncepti papira.
- 500 araka papira za pakovanje.
- 500 araka papira upijačnog.
- 12 kutija kopče za vezivanje akta.
- 120 kom. sveća.
- 120 kom. špansko voska.
- 20000 araka papira za pisaču mašinu.
- 100 kom. blokova.

Kaucija se polože u gotovom novcu ili državnim državom garantovanim papirima od vrednosti 10% od celokupne ponudjene sume; ista se polože pre licitacije u gr. dom. blagajnu.

Oferi se podnose u zatvorenom i za pečedenom zavoju, na blanketu sa utisnutom markom od 20 dinara do decembra 23 dana pre podne 12 časova na adresu Saveta grada Sente, — offerat za kancelarijski materijal. —

Usluvi za ovu licitaciju mogu se videti svakog radnog dana pre podne od 8—do 12 časova u kancelarijama Ekon. zvanja grada Sente.

Iz kancelarija gr. Ekon. zvanja u Senti 12922/922. god. 11 dec. 1922.

Ekon. Zvanje grada Sente.

Tűzifa!

I-a búkkhasáb, vegyeshasáb és gümbs, továbbá hajtázott dorong legjobb minőségben waggonba rakva prompt szállítható

Danica Faipar- és Butorgyár Osijek.
(Desatičina ulica 27.) — Telefon 404.

Puba- és keményfa szakmában jártas
perfekt szervező munkaerőt keres

melőbbi belépésre külföldi anyagkereskedő cég kimerítő ajánlatokat fizetési igények megjelölésével, bizonyítvány másolatokkal — „JUGOSZLAV ÁLLAMPOLGÁR“ jellegre a kiadónival továbbít

ELADÓK

Első Brünni gyártm. 200 HP. magas és alacsony nyomású állógörgőgép 530/440—250/300 Volt Amper. egyenáramu generátorral közvetlenül kapcsolva. 220 Voltos egyenáramú dinamók vagy elektromotorok 12 HP.—200 HP.-ig. 3 Cornvall gőzkazán 10 atm. 100 m² tüzelőfelülettel. Víziztító és lágyító berendezés 15000. Vízszűrőberendezés 75000. Una szivattyú 75.000 liter teljesítő képességgel óránként. Különböző rezervoárok vaslemezéből 3—20 köbméterig. Hidraulikus présék, zuzógépek, olajmaggörkölő, gőzre. Vadonatu; örlőhengerek 250/600, 300/600, 350/600, 350/800 mm. 100 fmr 4" kűtfúrósó, Mannemann forcsóvek 89 mm—200 mm-ig. Különböző forgó és préskarimák, csapok, viztolattyúk, gőzszelvények, mindenféle idomdarabok öntött vasból viz- és gőzre. Bordás fűtőtestek 70×2000 mm. 2 db fedett vasrezervár összesen 100 vagon befogadóképességgel, csővezetékekkel. 2 garnitúra 8-as magánjárógőzcsapógéppel elevátorral. 4—6—8 HP. benzínmotor 5 HP. állógörgőgép kazánal emelő szerkezettel, szállítható építkezéshez kiválóan alkalmas, egy kisebb gőzkazán 8 atm.

PETRÁSS LÁSZLÓ, VELIKI BEČKEREK. 9762

Férfi és női öltöny, kabát és costümkelmék rendkívül olcsó árban kiárúsítatik
dec. 24-től, dec. 31-ig
Strassernál Subotica

Vilsonovav. 46. A volt tanítónőképző átelelőben, cukrászúlet mellett. 7297

I-a. Román desztillált

gépolaajat

5 1/2 Vise. ajánl azonnali szállításra waggontételekben, kisebb mennyiségben is, igen előnyös áron Kérjen árajánlatot saját érdekében. — Kivánatra mintával készséggel szolgálunk.

Mate Jerković Subotica

TELEFON 52.

9322

SZILVALEKVÁR

Kitünő minőségben kapható nagyban és kicsinyben rendkívül olcsó áron

DRAG L. JOVANOVIĆ

Izlet- és élelmiszerkereskedése Subotica
C ra Dusana ulica 8.

9127

Fagykenőcs

1 teáspör nap alatt tökéletesen meggyógyít.

Kapható:

LACKNER DROGERIÁBAN

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalnál szemben.

VILLANYCIKKEK NAGYBAN

„VOLTA“

Műszaki és Villamosági Részvénnytársaság

VELIKI BEČKEREK

Sürgöncim: VOLTA — Telefon: 137.

Nagy képes katalógus ingyen és bérmentve.

Danica cipőüzletében

leltározás miatt 1-ig
a raktáron levő
cipőkészlet mélyen

leszállított áron kiárúsítatik

LEVELEZÉS

"Segítségem" levele van a kiadóba, azonnal pontos választ 18—26. 9318

49 éves jobb iparos sürgősen megönsöni ne. Ajánlatokat „Iparos” jelge alatt a kiadóhivatal továbbít. 9329

„Sadchen” adja le címét „H J” jelge alatt Schmulka hirdetőbe Novisad 9344

Kauclóképes és ipari vállalatnál bíró, 26 éves izr. válású fiatal ember, aki éveken keresztül saját üzletét vezette, ismerettség hiányában ezután keres utazói vagy más megfelelő bizalmi állást. Magyarul, németül és horvátul beszél, esetleg jobb kereskedői családba vagy megfelelő hozományjal megönsölne. Teljes című leveleket Matussev-iroda továbbít.

FOGLALKOZÁS

Kereskedelmi utazó keres azonnalra állást mint hivatalnok vagy utazó fixizetés vagy jutalépra. Jó ajánlólévelek és garancia. Ismerős és ba van vezette az egész országban Zagreből Skopljéig. Szakmai gyarmatáru, festék és hasonlók. — Különösen Beogradba mint üzletvezető lenne alkalmas. Megkereséseket „Utazó” jellegre a kiadóba kér. 9330

Intelligens német hölgy németül tanlt leggyorsabb módszer szerint Cím a kiadóban. 9326

Német kisasszony állást keres gyermekek mellé csak nappalra. Cím a kiadóban.

Kisasszony fehérnemű javítást vállal hazánál, Cím a kiadóban. 9327

VÉTEL-ELADÁS

Erős 8 HP magánjáró sarutúra dízmeképes 50.000 dinárért e adó. Megtekinthető Halász Károly asztalosnál Mol. 9321

Ólomkatódákat, filarokat és egyéb ólomkatódárgyaktól körülbelül 8) féle mintát gyárt és nagyobb erusitólmit legmagasabb áron vesz Grünz Csábor Senta.

Modern háló-, ebédő- és salonterebendezések, zongora, tűkrök, festmények és szőnyegek, könyvszárny, íróasztal, virágállványok stb. eladók. Elegáns autorozott szoba egy úrnak 1-ére kiadó Lunge Agina ul. 11. br. 9323

Céplőgarnitúra magyar állami 8 HP atakivá magánjáró, elvátóral és aszszamkocsival, jó állapotban jutányosn eladó Quirt Kristofnál Katarinovac (K tatinfalva) Bánat.

Subotica belterületén jófajta műzli eladó. — „Fényes existencia” jelge alatt kérek ajánlatokat a kiadóban. 9346

Borsepöl legmagasabb áron vesz Franč, Faja Dobanovacka ul. 28. 9349

Gyártelepnek alkalmas telkek turesen és épületekkel és a vasúti sínek mentén eladók. Matussev-iroda.

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hírtelést. Hosszabb felvilágosítást. Apróhirdetés egy má 3 K, vastagbőrű és olcsó kétszeresen szümlt. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket felvessz. Szubotica kiadóhivatal Alexandru-lica, Leibach-ház és Schlager hírlap-iroda a vasúti park mellett. Vidékre valamennyi felvételünk. Előfizetői díj havonta 30 din., nagyobbsz 90 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszdíj megfizetés. Állástervezők az apróhirdetési díj felét fizetik.

Egy órára, k. főzde, vagy traha-üzlet megvételre kerestetik. Matussev-iroda.

Hentesüzlet teljes üzlet és minélgyi berendezéssel családok miatt eladó és azonnal átvele. Bővebbet Matussev-iroda.

Eladó kirakat-cimtblák, pult, két tűkrök, látra, szekrény, könyvhárendezés. Schreier, Kr. Alexandrova. 9246

Vendéglők vannak eladók és bérbeadók Subotican és egyéb üzletek. Matussev-iroda.

Eladó egy kétszobás konyha, pince és kamra, kukorica-görös ház Bajai-u. 24; nagyon alkalmas lakerekeskedésnek. Érdeklődni lehet Galamb-u. 3. Stipanović Dánondál. 9212

Egy komplett ebédő függönyökkel és szőnyegekkel megvételre kerestetik. Ugyanott eladó egy mahagoni pianó (Hoffmann-Cserni-féle). Bővebbet a kiadóhivatalban. 9271

Rövid fekete zongora olcsón eladó. Cím: Fehérvári Janosné, Zmaj Jovinc-utca 18. 9279

Legújabb szenzáció!!
Megnyílik Subotica legelőkelőbb **BÜFFÉ-JE** a SALOME BÀR helyiségében
ÁLLANDÓAN NYITVA: Legfinomabb tűkrök, borkok, malata sör, hideg felvágottak, halnemelek, állandóan forró tormásvirslit, debreceni kolbász, sajtok, sütemények, friss díli gyümölcsök, forró tea, tejeshávé, csokoládékévé, tejsütemények. Minden d. u. 5 órákor tea-átlután előrendű zenekísérettel.
Nagyrabecsült pártfogást kér:
A Salome Buffé-t vezetőségé
Tiszta, pontos és szolid kiszolgálás, Kiszolgáló Lányok k. fevételnek. 9320

Sablon szurógép, teljesen új, eladó. Cím a kiadóban. 9302

Egy jóforgalmu vendélo eladó Subotican, a főtéren. Bővebb felvilágosítást Gerzica Antal Subotica, Vranjevacak trg 6. Barátok temploma során. 8953

KÜLÖNFÉLE

Alkalmas asztalosműhely felvételre keresek. Cím a kiadóban. 9324

Butorozott szobák lefedő és kettő egymásba nyitó szobákra keresetik. Matussev-iroda. 9347

Pékség 8—10.000 koronáértéven társul keresetik egy lefedő és barna teljes felszerelésű kemencéhez. Matussev-iroda.

Fagybalzsam a legbiztosabb szer kéz- és lábgyógydagatok ellen. Kapható illés gyógytárban, a főpostával szemben. Könlvizi kimérve. 8626

ELADÓ

Tárcsás tengendaráló erőműlátra órákint 3-400 kgr. teljesítképeslegge. 1 drb egy hengeres és 1 drb, kéthengeres vízszivattyút egy és fél colos vízvezetősévekkel, idom darabokkal, tvezető csatlakozások és görzselvepekkel. 1 drb élesítőntoló szepet egy filtráló prést 70 cm. átmérettű rám kka és transmmissziókkal. Értelvezés naponta 11-12-ig. Para Dob novacka u. 28. Brantol Subotica. 9348

HULLADÉKERT PENZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékokat Megyanszky és Tarsa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében. Telefon 360. 6928

MEIN KOCHBUCH,

külföldi német szakácskönyv, összes receptek, kipróbálva. Nagyon csinos vászonkötésben 200 K-ért kapható. Viszont-eladók: nagy engedelmény.

MISS GRETHE
Vel. Bečk. rok. Uri-utca 21

NARANCSS

CITROM MANDARIN FÜGE JÁNOSKENYÉR ASZALT SZILVA DIÓ GESZTENYE

viszonteladásra legoiesőbb napi árban szereshető be

CSEBIZLER KÁROLY
CÉGNEL — SUBOTICA 9354

Aklalmi vétel! Dus választékú raktáram és a mérsékelt árak minden versenyt kizár! **Alkalmi vétel!**

Angol bársony szilzskin minden divatszínben
Ruhabársony minden divatszínben
Sifonbársony minden divatszínben
Női kalap bársony minden divatszínben
Selyem gallérbársony minden divatszínben
Velur de lin legmodernebb színekben különböző minőségben
Ondula szövetek legújabb gyermekkabátok, házi ruhák, ruhák és sapkáknak (métere 60 dinár,
Férfi szövetek nagy választékban öltöny, szmoking, szakett, nadrág, frakk és télikabátoknak.
Női szövetek a legmodernebb színekben
női szövet, trikot, gabardin 100, 120, 130 és 150 cm. szélességben. Szerzs szövetek 100 és 130 cm. széles, a legmodernebb színes és deszinált „Bajadere” szövet utcai és házi ruháknak továbbá mindennemű férfi szövet.
Párisi ujdonságok!

Dodić Kosta
divatárúkereskedése
Sombor
Kraljević Djordje ulica 3.
a szerb templommal szemben. Telefon 342.
Legfinomabb cérna-vásznak és sifonok ágyneműkre és női fehérneműkre.
Deszinált legújabb félselymek és selymek, paplan-atlaszok 140—160 centiméter szélességben különböző színekben.
Párisi ujdonságok!